

На основу члана 28. Статута Јединственог синдиката Телекома Србије, Скупштина Синдиката на седници одржаној дана 28.2.2017. године доноси:

## **ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ ЈЕДИНСТВЕНОГ СИНДИКАТА ТЕЛЕКОМА СРБИЈЕ ЗА 2017-У ГОДИНУ**

### **I. У В О Д**

Модерни синдикат, по својој природи, припада пољу цивилног друштва, јер упркос чињеници да има специфичну преговарачку позицију залаже се за општи друштвени интерес.

Програм достојанственог рада за Републику Србију представља споразум између Републике Србије и Међународне организације рада, чији су потписници и социјални партнери, којим се утврђују стратешки приоритети заједничког деловања Међународне организације рада, Владе Републике Србије и социјалних партнера. Споразум је потписан 19. јуна 2013. у Женеви на 102. заседању Међународне конференције рада.

Утврђене су три приоритетне области и унутар њих по три жељена исхода:

#### **1. Јачање капацитета државних институција и социјалних партнера ради унапређења функционисања тржишта рада**

Исход 1.1: Створити правно и институционално окружење које омогућава потпуну реализацију социјалног дијалога и неопходне услове за достојанствена и продуктивна радна места

Исход 1.2: Повећати институционални капацитет организација радника и послодаваца

Исход 1.3: Унапредити примену међународних радних стандарда.

#### **2: Повећање могућности за запошљавање**

Исход 2.1. социјални партнери ће делотворније примењивати политику запошљавања на националном и регионалном нивоу

Исход 2.2 У сарадњи са социјалним партнерима развијати и примењивати активне програме тржишта рада оријентисане на младе и рањиве социјалне групе

Исход 2.3 Створити подстицајно окружење за развој продуктивних и одрживих предузећа која пружају добре услове рада

#### **3: Јачање система социјалне заштите**

Исход 3.1: Ојачање одрживости и делотворности система социјалне заштите

Исход 3.2: Унапређење и правичнији услови рада и услови безбедности и заштите здравља на раду

Исход 3.3: Јачање делотворности система инспекције рада за унапређење услова достојанственог рада кроз информисање, саветовање и спровођење закона

Анализирајући изнето лако се долази до закључка да у годинама које су иза нас се радило супротно од усвојене регулативе.

Сукоб интереса измену радника и послодаваца је изражен у погледу настојања запослених за унапређењем егзистенције до става послодавца ка увећању капитала.

Питање је само налажења заједничких интереса који испуњавају очекивања и једне и друге стране јер је јасно да стварање вишка вредности није могуће без запослених.

Послодавац баш зато што управља капиталом показује надмоћ над радницима па је нужност синдикалног организовања чиме се штите основни постулати социјалне правде:

- Рад није роба и не може се третирати као роба јер произлази из људског бића и стога има хумани карактер очувања и продужења врсте.
- Индустријска демократија јесте важан елемент управљања радном снагом, односно радници морају као група имати улогу у управљању предузећем.

Наиме измене у домену радног законодавства које додатно фаворизују представнике капитала, који својом охолошћу, још више урушавају социјални и материјални положај запослених, ствара ситуацију да је надница запослених испод минимума потребног за егзистенцију. Оваква позиција није одржива ни за запослене ни за синдикате што ће доводити до радикализације индустријских односа.

## **II. ПРОГРАМ АКТИВНОСТИ И ДЕЛОВАЊА**

Јединствени Синдикат Телекома Србије је интересна, нестраначка, демократска и самостална организација у коју се чланови организују и повезују, ради самосталног изражавања и заштите својих заједничких и појединачних економских и професионалних интереса, остваривања права из рада и по основу рада и очувања општих и индивидуалних права и слобода.

Циљеви Јединственог Синдиката Телекома Србије су:

- профилисање синдиката на основу искустава синдиката из европских земаља и изграђивање његовог имиџа као модерне и јаке организације способне да заштити интересе својих чланова
- обезбеђивање одређених погодности за све чланове синдиката
- колективно преговарање
- преговори између синдиката и послодавца о материјалном и социјалном положају запослених, условима рада, правима из рада и по основу рада;
- индустријске акције- консултације, иницијативе, протести, штрајкови
- политичка активност – активна улога у лобирању како би се поједина питања од значаја за вођење синдикалне политике афирмисала кроз актере извршне и законодавне власти посебно у домену побољшања одредби рестриктивног радног законодавства, које су доношене као последица либерализације

Свим овим делатностима синдиката, можемо приписати још једну - синдикат је механизам помоћу којег се остварује социјални мир тако да из свега тога није спорно да синдикат као такав може бити од користи како послодавцима, тако и радницима

Основна програмска опредељења и циљеви Јединственог Синдиката Телекома Србије у наредном периоду усмериће се на следећа кључна питања која су чиниоци, односно показатељи постојања достојанства на раду, као што су:

- 1) Очување радних и социјалних права, истинског социјалног дијалога и колективног преговарања
- 2) очување сталних радних места,
- 3) зарада, заштита и унапређење материјалног и социјалног положаја запослених;
- 4) безбедност и здравље на раду
- 5) партиципирање запослених у органима управљања
- 6) међусиндикална сарадња
- 7) организованост синдиката - пут ка стварној снази
- 8) Додатно образовање и развој синдикалног челништва
- 9) остале активности

## **1. ОЧУВАЊЕ РАДНИХ И СОЦИЈАЛНИХ ПРАВА, ИСТИНСКОГ СОЦИЈАЛНОГ ДИЈАЛОГА И КОЛЕКТИВНОГ ПРЕГОВАРАЊА**

Социјалним правима се обезбеђује стандард живота.

Устав Србије из 2006. године, а у складу са дефиницијом државе, која је између осталог и држава социјалне правде, прокламује одређени број економских и социјалних права.

Важно обележје, социјалноекономских права, јесте социјална правда.

Једна од главних функција радног и социјалног права, јесте обезбеђивање већег нивоа социјалне правде и социјалног мира. Нико није довољан сам себи. Капитал зависи од рада, а рад од капитала. Ово обележје, јасно можемо препознати и у радном односу, као сплету интересно и узајамно повезаних права и обавеза (и индивидуалних и колективних), запослених и послодаваца.

Путем социјалног дијалога тежи се постизању консензуса и сагласности свих страна о минимуму заједничких интереса. На овај начин афирмише се висок степен узајамности јер су актери дијалога заправо партнери у индустријским односима. Овакав приступ доводи до бољих економских и развојних ефеката и бржег економског просперитета, без социјалних потреса.

У домену колективног преговарања посебан осврт јесте на утемељивање свих права запослених у Колективни уговор чија примена мора бити на максималом трајању прописан законом.

Јединствени Синдикат Телекома Србије ће се усредсредити на континуиране активности праћења примене колективног уговора, унапређивање и јачање социјалног дијалога, као основног инструмента за заштиту права и интереса радника.

## **2. ОЧУВАЊЕ СТАЛНИХ РАДНИХ МЕСТА**

Право на рад има за циљ да обавезе државу да ствара услове да свако лице својим радом може да обезбеди неопходна средства за живот, а такође и што већи степен сигурности радног односа.

Ситуација која се намеће у друштвима која су вишедеценијски у транзицији, захваћена неолибералним политичким схватањима као што је наше дефинише дивљи капитализам. Радна култура таквог капитализма такорећи се прећутно залаже за „умирање на послу“. Радноправни статус запослених који раде у духу такве културе, није одмакао много од зависних најамника у феудализму. Останак и опстанак таквог стања био би доказ дубоке моралне кризе друштва, са којим се синдикална сцена не сме мирити, него на различите начине борити. Ту се подразумевају и различити видови синдикалне борбе и међу синдикалне солидарности. Јасно дати до знања држави, која занемарује своју социјалну улогу да интервенише у случајевима, злоупотреба права запослених и тиме ствара оазу безакоња.

Као један од најважних услова, којим се гарантује несметано функционисање телекомуникационих услуга, представља и адекватан број запослених тако да било која политика рационализације броја радника није могућа без свеобухватне анализе процеса и економских последица у којима ће предстојати активна улога синдиката. Посебно уколико имамао на уму раније догађаје у којима су предхоне Владе тражиле концепте односа социјалних партнера која су се кретала од транзиционих па данас до коорпоративних.

## **3. ЗАРАДА, ЗАШТИТА И УНАПРЕЂЕЊЕ МАТЕРИЈАЛНОГ И СОЦИЈАЛНОГ ПОЛОЖАЈА ЗАПОСЛЕНИХ**

Запослени су најзначајнији ресурси организације и према њима се мора исказивати највиши степен пажње и интересовања. Људи, њихов развој, могућности и мотивација, као и начин на који се управља, постају одлучујући фактор конкурентске способности и развоја сваке организације. Под људским ресурсима подразумевају се укупни људски потенцијали у организацији: расположива знања и искуства, употребљиве способности и вештине, могуће идеје и креације, степен мотивисаности и заинтересованости за остваривање организационих циљева.

Све наведене компетенције валоризују се кроз одговарајућу зараду и друга средства мотивације посебно личним напредовањем, бонусима, учешћем у добити итд.

#### **4. БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ**

Међу општим обавезама послодавца, у вези спровођења мера безбедности и здравља на раду, предвиђена је и обавеза да обавештава запослене и њиховог представника о увођењу нових технологија и средстава за рад, као и о опасностима од повреда и оштећења здравља која могу да настану њиховим увођењем.

Јединствени синдикат Телекома Србије ангажоваће се на унапређењу и очувању здравља запослених, односно унапређењу услова рада ради спречавања повреда на раду и професионалних болести и болести у вези са радом и њиховог свођења на најмању могућу меру, односно отклањања професионалних ризика.

Такође радиће се на усаглашавању са правним тековинама ЕУ и иновирање прописа у области безбедности и здравља, развијању социјалног дијалога у области безбедности и здравља на раду, спровођењу посебног осигурања од повреда на раду и професионалних (регистар повреда на раду и професионалних) болести и др.

Утврђивање приоритета у решавању проблематике везане за безбедност и здравље

#### **5. ПАРТИЦИПИРАЊЕ ЗАПОСЛЕНИХ У ОРГАНИМА УПРАВЉАЊА**

Партиципација запослених у управљању је неодвојиво и узрочно-последично повезана са корпусом колективних права запослених прописана позитивним законским прописима. Партиципација не може да значи замену нити превазилажење социјалног дијалога и колективног преговарања, и обрнуто.

Европска пракса партиципирања запослених у органима управљања заправо дефинише суодлучивање прописано директивама Европске комисије. Добри примери такве праксе су Словенија, Немачка, Данска, итд.

#### **6. МЕЋУСИНДИКАЛНА САРАДЊА**

Синдикат сарађује са синдикатима међународног покрета и доприноси унапређењу међународне синдикалне сарадње, активно учествује у раду Uni global union.

На тај начин постиже се сарадња са синдикатима из већине земаља света.

Постоје дугогодишњи меморандуми о сарадњи синдиката из Грчке и Кипра.

Развијати сарадњу са синдикатима на националном нивоу са посебним освртом на чвршће повезивање синдиката у оквиру Телеком Србија групе.

Дешавања и комешања у привреди Србије захтевају укрупњавање синдикалне сцене и деловање синдиката кроз јаке кровне организације.

## 7. ОРГАНИЗОВАНOST СИНДИКАТА- ПУТ КА СТВАРНОЈ СНАЗИ

Право на синдикално организовање је основно колективно право запослених. Од тога како функционише остваривање овог права, зависи и остваривање других колективних права и укупног система индустријских односа (социјални дијалог, колективно преговарање, решавање индустријских конфликта итд.). Синдикалне слободе и права су дефинисане, углавном, у духу међународних стандарда. Али, њихова функционална димензија, која се испољава у оквиру и преко деловања синдикалних организација, завређује посебну пажњу. Ова димензија је посебно наглашена у условима либерализације. У пракси либералног капитализма великог броја земаља, као и наше, дошло је до маргинализације синдикалног деловања. Много разлога је допринело томе, а један је који преовладава, да је све подређено капиталу и максимизацији профита. Наиме, чињеница је да се од синдиката захтева да буде велики, јак и финансијски самосталан, а за то су потребни одговарајући кадрови и средства.

Што се тиче средстава – чланарина у већини синдикалних организација није велики извор. Више и високо образованих чланова синдиката је релативно мало, поготову на руководећим позицијама, који се уклапају у клише естаблишмента који се идентификује са начелима либералног капитализма и црпи личне беневите.

Зато је важно привући, развити и задржати оне појединце који имају потенцијал постати синдикални вође у правом смислу речи.

Реч је о онима који не гледају краткорочно већ стратегијски, не одустају већ увек изналазе нове начине решавања проблема, нису песимисти већ оптимисти. То су појединци који јасно преносе мисију и разлоге постојања синдиката, предвиђају и уводе промене, искориштавају прилике, знају се носити са изазовима.

Још увек је раширено схватање да је синдикални рад «другоразредни посао». Према томе, хтели или не синдикати се окрећу професионализацији руководства, тј. «менаџерском» начину руковођења. Овакав начин руковођења, рачуна се, може да обезбеди потребну стручност и знање у препознавању и дефинисању интереса чланства, у комуникацијама са осталим социјалним партнерима, али и одговарајуће финансијске изворе неопходне за функционисање синдиката. Дакле, ова нужност у синдикалном деловању не може бити оспоравана већ развијана са циљем

## **8. ЕДУКАЦИЈА И РАЗВОЈ СИНДИКАЛНОГ ЧЛАНСТВА**

Додатно образовање и развој синдикалног чланства, а тако и активиста синдиката, нужан је предуслов за њихов већи утицај и успех у трипартитним преговорима.

Подручја у којима се морају унапређивати знања и вештине су: актуелна законска регулатива тржишта рада, савремена менаџерска знања (знања планирања, организирања, управљања људским потенцијалима, вођења и контроле) и менаџерске вештине (нпр. вештине преговарања, управљања сукобима, управљања променама, умрежавање).

Јако важно за деловање синдиката јесте умрежавање у светлу модерних средстава комуникација чиме се постиже брз проток информација и обезбеђује висока информисаност.

## **10. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ**

У оквиру реализације Програма Јединственог Синдиката Телекома Србије обезбедиће се сарадња са осталим синдикатима у Предузећу, а у циљу изграђивања заједничких ставова, интереса и акција који су од интереса за све запослене.

Синдикат ће се у посматраном периоду бавити и свим другим питањима која нису наведена у програму активности, а које наметне време све у интересу чланства.

ЈЕДИНСТВЕНИ СИНДИКАТ ТЕЛЕКОМА СРБИЈЕ  
ПРЕДСЕДНИК СКУПШТИНЕ  
Марина Здравковић с.р